

EL CAS D'ANNA O.

El text següent recull fragments de la narració de Breuer i Freud publicada l'any 1895 (J. Breuer i S. Freud "Estudis sobre la histèria").

"La senyoreta Anna O. de 21 anys quan va contraure la malaltia (1880) era sana sense mostrar anteriorment nerviosisme. Tenia una intel·ligència excel·lent, una intuïció penetrant, grans dots poètiques i fantasia, controlades per un raonament crític. Tenia una voluntat forta i era persistent. Era bondadosa i caritativa i mostrava una tendència a la desmesura en els seus comportaments.

La seva vida era monòtona i li agradava de manera sistemàtica somiar desperta, el que ella en deia "teatre privat", però ningú no se n'adonava d'aquesta activitat..

El juliol del 1880 el pare d'Anna O. Va tenir una greu malaltia a causa de la qual va morir l'abril del 1881. Durant els primers mesos de la malaltia l'Anna es va dedicar a tenir cura del seu pare. Però aviat va començar a patir una sèrie de símptomes com anèmia, fàstic als aliments, una tos molt intensa. A començaments de desembre va tenir problemes a la vista i va haver d'estar-se al llit fins al mes d'abril de l'any següent. De seguida va tenir més símptomes: mals de cap, li semblava que les parets s'inclinaven, no podia girar el coll, anestèsia al braç i a la mà dreta i més endavant a la cama esquerra i al braç esquerre. Quan vaig començar a tractar la malalta em vaig convèncer de trobar-me davant d'una greu alteració psíquica. Hi havia dos estats de consciència separats i que s'anaven alternant al llarg de la malaltia. En un d'aquests, coneixia el seu entorn, estava trista i angoixada però relativament normal. En l'altre, al·lucinava, es portava malament, insultava tothom, llençava els coixins, arrencava botons de la roba de llit. Més endavant alternava moments de gran angoixa i al·lucinacions amb moments de clarividència. Posteriorment va tenir problemes amb el llenguatge. Va passar-se fins a dues setmanes sense dir res. Després, tot i que habitualment parlava alemany, només parlava en anglès i quan estava més tranquil·la en francès i italià.

El 5 d'abril va morir el seu pare. En el trauma psíquic més greu que podia afectar-la. Va continuar tenint problemes amb el moviment del braç dret i la cama dreta, amb la vista, amb el reconeixement de gent propera. Només a mi em coneixia quan entrava, i sempre estava desperta i desvetllada quan parlava amb ella excepte quan, de cop i volta, tenia absències al·lucinatòries. Continuava parlant en anglès i no entenia l'alemany.

El seu estat continuava empitjorant. Els capvespres vivia en uns estats de somnolència que eren poblats de figures terrorífiques. Es negava a menjar. Va

demostrar impulsos suïcides i era perillós que visqués en un tercer pis. Contra la seva voluntat, se la va traslladar a una casa al mig del camp pel juny del 1881. Allà també va intentar suïcidar-se i va passar dies sense menjar. Jo no podia anar cada dia a la nova casa, i el cas evolucionava de la manera següent: quan jo la visitava, al capvespre i enmig del seu estat de somnolència, li treia els fantasmes que havia anat acumulant des de la meua última visita. Aleshores ella es quedava tranquil•la i l'endemà era amable, dòcil i treballadora. Però aquest estat durava només tres dies. Costava de fer-la tornar a parlar, procediment pel qual ella s'havia inventat el nom seriós i encertat de *talking cure* ("cura de conversa") i l'humorístic de *chimney-sweeping* ("neteja de xemeneia"). Les nits que no aconseguia calmar-la per mitjà de la conversa, calia fer ús del cloral (compost químic que es fa servir com a hipnòtic). Continuava l'alternància en els dos estats de consciència. El seu estat general va millorar a grans trets, però continuava el ritme del seu estat psíquic: l'endemà d'un talking cure estava amable i alegre, el segon dia irritable i desagradable i el tercer dia antipàtica.

A la tardor, la pacient va tornar a la ciutat, però es va posar a viure en una casa diferent d'on havia emmalaltit, i el seu estat físic i mental era tolerable. Pel desembre, però, el seu estat va empitjorar. Pels volts de Nadal, els seus relats ja no eren nous, sinó que parlaven dels fantasmes i situacions viscuts just el 1880, un any abans, quan va haver de deixar el seu pare i ella va estar malalta. A partir d'aleshores els dos estats de consciència s'alternaven de la manera següent: al matí, cada cop tenia més absències, i al capvespre ja només vivia en les absències. En el primer estat, vivia l'hivern de 1881-1882, mentre que en el segon estat vivia l'hivern de 1880-1881 i havia oblidat tot el que va passar després, excepte la mort del pare. El trasllat un any enrere era tan intens que confonia el seu nou domicili amb l'anterior i quan volia dirigir-se a la porta xocava contra l'estufa perquè estava situada, en relació a la finestra, en el mateix lloc que la porta de la seva antiga habitació. Aquesta situació va durar fins al juny de 1882, quan va deixar d'estar malalta".

RESOLUCIÓ DEL CAS D'ANNA O.

"El primer cop que per una declaració casual, no provocada, va desaparèixer un símptoma, vaig quedar-me molt sorprès. A l'estiu, hi va haver un període de molta calor i la pacient sofria molt perquè de cop i volta i sense cap raó li era impossible de beure. Agafava un vas d'aigua i així que aquesta tocava els seus llavis, llençava el vas com si fos hidrofòbica. Vivia a base de fruita, melons que calmaven la seva set. Quan ja feia sis setmanes que durava aquesta situació, va començar a explicar, en estat d'hipnosi, que havia anat a l'habitació de la seva dama de companyia, una anglesa a qui Anna O. No estimava gens, i havia vist com el gosset de la dama de companyia bevia d'un got. Anna O. No va dir res perquè volia ser amable. Després d'explicar aquest fet va demanar per beure, va prendre un got d'aigua i va despertar

de la hipnosi amb el got a les mans. A partir d'aquell moment la pertorbació va desaparèixer per sempre. De la mateixa manera van desaparèixer altres estranys capricis després de relatar la vivència que els havia causat. Més endavant van començar a desaparèixer les seves contractures i paràlisis a la cama dreta. A partir d'aleshores es va desenvolupar un procediment tecnicoterapèutic. El relat dels records de manera sistemàtica servia per anar-ne eliminant de mica en mica els símptomes: les pertorbacions de la vista i l'oïda, les neuràlgies, les anestèsies a parts del cos, les pertorbacions en el llenguatge... A vegades, el fet de recordar no s'aconseguia amb facilitat. En una ocasió, es va deturar el procés perquè un record no volia aflorar. Es tractava d'una al·lucinació que provocava molt de terror a la malalta: havia vist el seu pare, de qui tenia cura, amb una calavera. Ella i els seus familiars van recordar que quan estava aparentment sana havia anat a visitar un parent i s'havia desmaiada. Per superar aquest obstacle va tornar a casa del parent i en entrar-hi es va tornar a desmaiar. A la hipnosi del capvespre es va superar l'obstacle: quan va entrar en aquella habitació havia vist el seu rostre en un mirall proper a la porta, però no es va veure ella mateixa sinó el seu pare amb una calavera. S'observa com la por a un record, com aquest cas, inhibeix el seu aflorament.

D'aquesta manera vam anar repassant els seus símptomes i descobrint-ne les causes. Per exemple, tenia problemes de llenguatge des que una vegada la van renyar injustament. Va tenir problemes de visió perquè en una ocasió en què vetllava el seu pare i ella estava plorant, de cop el seu pare li va preguntar l'hora i ella no podia veure-hi clar perquè tenia els ulls plens de llàgrimes i es va esforçar perquè no volia que el seu pare la veiés plorar. La tos sense control li va tenir al començament de la malaltia del seu pare, mentre en tenia cura. Va sentir música de ball d'una casa veïna i va desitjar trobar-s'hi, però aquest desig la va fer sentir culpable. Des d'aleshores sempre reaccionava amb una tos incontrolada quan sentia una música de ritme marcat. D'aquesta manera, cada símptoma desapareixia després de relatar el primer cop en què es va produir. Aquesta teràpia va acabar amb la histèria. Aleshores va deixar Viena i va fer un viatge, però va fer falta encara bastant de temps perquè recuperés el seu equilibri psíquic. A partir d'aleshores va gaudir d'una salut perfecta.”